

Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Meclis'te Kabul Edildi

Özet

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("Yeni Kanun"), 16 Ekim 2019 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulmuş olup, 12 Kasım 2019 tarihinde meclis genel kurulunda kabul edilmiştir. 19 maddeden oluşan bu Kanun ile 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ("6493 sayılı Kanun") elektronik ticaret, sanal para, açık bankacılık gibi çeşitli piyasalarda yer alan finansal teknoloji alanındaki (Fintech) gelişmelere ayak uydurmak amacıyla revize edilmektedir. Yeni Kanun'un, 15. maddesi hariç maddeleri 1 Ocak 2020'de, 15. maddesi ise Resmi Gazete'de yayımlanmasından 6 ay sonra yürürlüğe girecektir.

Yeni Kanun'da yer alan düzenlemelere ilişkin özet açıklamalarımız aşağıda yer almaktadır:

- **6493 sayılı Kanun'da adı geçen tüm kuruluşlar TCMB'nin düzenleme ve denetimine tabi hale gelmiştir.**
Yeni Kanun'da yer alan değişikliklerden en esaslı olanı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na ("BDDK") tahsis edilen ödeme ve elektronik para hizmetlerini düzenleme ve denetleme yetkisinin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ("TCMB") devredilecek olmasıdır. 6493 sayılı Kanun'da "ödeme sistemleri"nden TCMB, "ödeme kuruluşları" ve "elektronik para kuruluşları"ndan ise BDDK sorumludur. Yeni Kanun ile ikili yapının ortadan kaldırılması, TCMB'nin sahip olduğu gözetim yetkisinin artırılması ve bu faaliyetlerin tek bir çatı altında toplanması amaçlanmaktadır.
- **PSD2 ile uyumlu bir şekilde iki yeni ödeme hizmeti tanımlanmıştır.**
Finansal teknoloji hizmetlerinin tüm dünyada yaygınlaşması, "ödeme hizmeti" faaliyetlerinin kapsamını geliştirmiştir. Bu doğrultuda öncelikle mehz düzenleme olan Ödeme Hizmetleri Direktifi ("PSD") revize edilmiş, yeni ödeme hizmetleri Avrupa Birliği Ödeme Hizmetleri Direktifi-2 ("PSD2")'de tanımlanmıştı. Bu gelişmelere paralel şekilde, ülkemizin ihtiyaçları da gözetilerek, bu yeniliklerin kanuni temelde yer alması gerektiği düşünülmüş ve Yeni Kanun'da PSD2 ile uyumlu iki yeni ödeme hizmeti tanımlanarak, ödeme hizmeti kapsamı genişletilmiştir. Bu çerçevede Yeni Kanun ile aşağıdaki hizmetler TCMB'nin denetimine tabi birer "ödeme hizmeti" olarak değerlendirilmiştir.
 - *Ödeme hizmeti kullanıcısının isteği üzerine başka bir ödeme hizmeti sağlayıcısında bulunan ödeme hesabıyla ilgili sunulan ödeme emri başlatma hizmeti,*

- *Ödeme hizmeti kullanıcısının ödeme hizmeti sağlayıcıları nezdinde bulunan bir veya daha fazla ödeme hesabına ilişkin konsolide edilmiş bilgilerin çevrimiçi platformlarda sunulması hizmeti*

Söz konusu ödeme hizmetleri PSD2’de yer verilen “**payment initiation services**” ve “**account information services**”in birer benzeri olarak Yeni Kanun’da yerlerini almışlardır. Yeni Kanun’da yer alan söz konusu ödeme hizmetlerini sağlamak isteyenler ile halihazırda bu hizmetleri sağlayan kuruluşların, TCMB’ye başvuru yaparak ödeme kuruluşu lisansı alması gerekmektedir. Öte yandan, konsolide edilmiş bilgilerin çevrimiçi platformlarda sunulması hizmeti her ne kadar ödeme kuruluşu lisansı gerektirse de, lisans koşulları hafifletilmiştir.

- **Açık bankacılık konusunda önemli bir adım daha atılmıştır.**
Bir ödeme hizmeti sağlayıcısındaki verilerin, Yeni Kanun’da tanımlanan ödeme emri başlatma ve hesap bilgileri sağlama hizmetleri kapsamında başka bir ödeme hizmeti sağlayıcı ile paylaşılmasına ilişkin düzenlemeleri yapmak üzere TCMB yetkilendirilerek, Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı ile gündeme gelen açık bankacılık konusunda PSD2’ye paralel önemli bir adım atılmıştır.
- Yeni Kanun’da, yukarıda adı geçen bu “ödeme hizmetleri”ne ek olarak, “**ödemeler alanında toplam büyüklük veya etki alanı açısından Bankaca belirlenecek seviyeye ulaşan diğer işlem ve hizmetler**”in de ödeme hizmeti olarak değerlendirildiği görülmektedir. Finansal piyasaların sürekli gelişmekte olması ve her geçen gün yeni bir ödeme hizmeti çeşidinin doğması nedeniyle, ileride ortaya çıkabilecek ve belirli bir büyüklüğe ulaşacak tüm ödeme hizmetlerinin, TCMB’ye verilen yetkiyle kanuni bir değişikliğe gerek kalmadan, kapsama dahil edilmesinin önü açılmıştır.
- Ödeme ve elektronik para kuruluşları için 6493 sayılı Kanun’da yer alan **sınırlı ağ istisnasına** (limited network exemption) ve **ticari temsilci istisnasına** (commercial agent exemption) ilişkin bir sınır getirilmesine ilişkin düzenleme Yeni Kanun’da yer almaktadır. Bu kapsamda yapılacak işlemlerin toplam büyüklük ve etki alanı açısından TCMB tarafından belirlenecek seviyeye ulaşması durumunda, ödeme hizmeti olarak değerlendirilmesine karar verilebilecektir.
- **İdari para cezası tutarları güncellenmiştir.**
Yeni Kanun’la beraber 6493 sayılı Kanun’da yer alan idari para ceza tutarları yeniden değerlendirme oranları da gözetilerek arttırılmış, 20.000TL–500.000TL’den 40.000TL–900.000TL’ye çıkarılmıştır. Söz konusu idari para cezasını da vermeye yetkili kuruluş, Yeni Kanun’da yer alan diğer değişikliklere paralel olarak TCMB olarak belirlenmiştir. Ayrıca, bu madde kapsamında verilecek idari para cezalarına karşı idare mahkemelerinde dava açılacaktır.
- **Ücret ve masrafların nitelik ve azami tutarlarını belirleme yetkisi TCMB’ye verilmiştir.**
Yeni Kanun ile, ödeme hizmeti kapsamındaki belirli bir işlem türüne ilişkin olarak tarafların alacağı ücret, masraf, komisyon ve diğer menfaatlerin nitelikleri, azami miktar ve oranlarını belirleme yetkisi TCMB’ye verilmektedir.

• **Kamu meslek kuruluşu niteliğinde “Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği” kurulması planlanmaktadır.**

Bu gelişmelere ek olarak, “Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği”nin (“Birlik”) kurulması da Yeni Kanun’da yer alan yenilikler arasındadır. Kurulacak olan Birlik’e tüm ödeme ve elektronik para kuruluşlarının üye olması zorunlu tutulmuş olup, şirketlere üyelik için Birlik’in kurulmasından itibaren bir aylık bir müddet verilmiştir. Yeni Kanun ile Birlik’e verilen yetkilerden bazıları özetle aşağıdaki gibidir:

- İlgili mevzuat uyarınca alınan kararlar ile TCMB’nin alınmasını istediği tedbirleri duyurma,
- Üyelerin uyacakları meslek ilkeleri ve standartları belirleme,
- Üyeler arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla tedbir alma ve uygulama,
- Üyelerin ilan ve reklamlarındaki uymaları gereken şartları belirlemek.

- Yeni Kanun ile elektronik para kuruluşlarının elektronik para ihracı karşılığında topladıkları fonların 6493 sayılı Kanun’da tanımlanan bankalar nezdinde açılacak ayrı bir hesaba aktarılacağı belirtilmiş olup, bu hususa ilişkin fonların **bankalar tarafından TCMB nezdinde bloke tutulması hususu ise çıkarılmıştır.** Konuya ilişkin sektör talepleri de göz önünde bulundurularak, usul ve esasların ikincil mevzuatta düzenlenmesi beklenmektedir. Elektronik para kuruluşlarının ödeme hizmetleri ile ilgili yürüttükleri faaliyetlerin kredi olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususu da TCMB’nin değerlendirmesine bırakılmıştır.

• **Yönetmelikler için 1 yıllık geçiş süreci öngörüldü.**

TCMB’nin Yeni Kanun’da yer alan söz konusu değişiklikler doğrultusunda bir yönetmelik çıkarması için, 1 Ocak 2020’den itibaren 1 yıllık geçiş süreci öngörülmüş olup, bu süre boyunca eski yönetmeliklerin geçerli olacağı belirtilmiştir.

Sorularınız için bizimle her zaman iletişime geçebilirsiniz.

Umurcan Gago

Ortak, Avukat

T: +90 (212) 326 6472

umurcan.gago@gsg hukuk.com

Alper Onar

Direktör, Avukat

T: +90 (212) 326 6311

alper.onar@gsg hukuk.com

Pınar Tatar

Kıdemli Müdür, Avukat

T: +90 (212) 326 6671

pinar.tatar@gsg hukuk.com

Gizem Sözenoğlu

Müdür, Avukat

T: +90 (212) 326 6483

gizem.sozenoglu@gsg hukuk.com